

Biologe Toby Kiers:
"Interdisciplinair nadenken kun je ook met kunstenaars doen"

HOOGGEËRD PUBLIEK, WIJ GEVEN U: DE WETENSCHAP!

In de serie Public Science zetten topwetenschappers samen met kunstenaars de VU op de kaart bij het Amsterdamse uitgaanspubliek.

Een wetenschapper en een kunstenaar, gaat dat samen? De kersverse University Research Chair-hoogleraar Toby Kiers vindt van wel. Met Niels Hoebers maakte ze een animatiefilm over de complexe handelsnetwerken waarin planten en schimmels onder de grond mineralen en suikers ruilen. "Lang niet alles in het proces is bekend en Niels kwam met een voorstel voor hoe we een ontbrekend stukje in beeld konden brengen. Toen dacht ik: misschien werkt het wel echt zo! Ik ben weer op een idee gebracht." De animatiefilm van twee minuten werd vertoond bij de lezing die Kiers op 4 december gaf in Mediamatic in Amsterdam. Het was het eerste evenement in de serie Public Science, waarmee de VU toponderzoekers aan een breed publiek laat uitleggen wat ze doen en hoe de samenwerking daarvan profiteert.

KUNST MET BACTERIËN

Bijzonder aan de serie is dat elke onderzoeker

samenwerkt met iemand uit de kunst- en cultuursector. Dat moet leiden tot evenementen waarin het Amsterdamse uitgaanspubliek geïnteresseerd is. Theater, beeldende kunst, muziek: de wetenschapper bepaalt wat het wordt. Kiers nodigde voor haar programma ook biodesigner William Myers uit, die vertelde over mogelijkheden om de natuur te gebruiken in design, kunst en architectuur. Zoals beton met bacteriën erin, dat zichzelf kan repareren. Ontwerpers moeten wetenschappelijke kennis gebruiken, vindt Kiers, maar dat geldt ook andersom: "Wij kunnen juist weer geïnspireerd raken door kunstenaars, ons onderzoek vanuit een nieuw perspectief bekijken. We proberen grenzen te verleggen. Interdisciplinair nadenken kun je ook met kunstenaars doen."

MAANLEZING IN ARTIS

Staan wetenschappers wel te springen om hun schaarse tijd in een publieksevenement te

steken? Maan-onderzoeker Wim van Westrenen doet het graag. Hij trad al op bij de basisschool van zijn kinderen en voor amateursterrenkundigen. Nu geeft hij een lezing over de maan aan kinderen en jongeren in het Planetarium van Artis, in een serie familielezingen die de dierentuin organiseert. "Ik vind het een integraal deel van mijn werk", zegt hij. "Ik word betaald met belastinggeld. Dit is een van de manieren om uit te leggen waar dat naartoe gaat. Daarnaast vind ik het ontzettend leuk. Het is een uitdaging om je steeds aan je publiek aan te passen. Ik vertel graag over mijn onderzoek, aan iedereen die het leuk vindt."

GRATIS ZALEN

De Artis Academie, DWDD University op tv, Lowlands University, het nieuwe World Science Festival Amsterdam: wetenschap naar het publiek brengen is een trend. Om dat publiek te bereiken moet je van de campus af, vertelt

Public Science-organisator Marieke Kolkman. Ze ontdekte dat ook de culturele instellingen daar belang bij hebben. Die zijn altijd op zoek naar inhoud en nieuw publiek. De VU, met zijn wetenschappers, studenten en alumni, kan beide leveren. Kolkman hoeft dus geen zak geld mee te brengen: instellingen als Mediamatic, Pakhuis de Zwijger en Artis zetten hun communicatiekanalen in en stellen hun zalen beschikbaar, de VU levert sprekers en werft bezoekers. "Iedereen die ik spreek is enthousiast over deze koppeling tussen wetenschap en kunst, cultuur en maatschappij", zegt Kolkman. "Mediamatic was heel tevreden over het brede publiek dat de lezing van Toby Kiers trok. Studenten, kunstenaars, biologen, leerkrachten, journalisten, er zat van alles in de zaal." Voor de VU gaat het belang verder dan het publiek dat je op zo'n avond bereikt. De universiteit wordt er zichtbaarder door. Mensen krijgen een duidelijker beeld van waar de VU voor staat, journalisten weten ons beter te vinden.

KOLONISTEN VAN KATAN

Spinozalaureaat Piek Vossen gaat het theater in. Hij bedacht met zijn team het spel De schipbreukelingen van Gavagai, gebaseerd op Levend Kolonisten van Katan, dat hij in Pakhuis de Zwijger voor en met het publiek gaat spelen. Twee groepen rivaliserende zeevaarders spoelen daarin aan op een onbekend eiland. Ze moeten al doende ontdekken hoe de taal en communicatiesystemen van de bevolking werken, zodat ze kunnen onderhandelen over materiaal en gereedschappen waarmee ze een nieuw schip kunnen bouwen. "Het is een manier om mensen ervan bewust te maken hoe belangrijk taal- en taalsystemen zijn om elkaar te begrijpen", legt Vossen uit. "Daar koppel ik een lezing aan over hoe wij computers willen leren om taal te begrijpen." Zijn team probeerde het zelf al uit. "Het moest in een half uur passen. We moesten het steeds eenvoudiger maken!"

INLEVINGSVERMOGEN

Neuropsycholoog Lydia Krabbendam wilde per se iets met kinderen doen. "Ons onderzoek gaat over de ontwikkeling van kinderen." Krabbendam werkt in haar onderzoek samen met antropologen, die kinderen meer dan zichzelf in een context onderzoeken. Theaterdocent en antropoloog Simone Roerig gebruikte daarvoor al workshops met kinderen. Die waren makkelijk om te bouwen tot een theaterworkshop over inlevingsvermogen voor kinderen uit groep 7.

Voor Toby Kiers zit het er al op. Wetenschappers die haar animatiefilm zagen waren zo enthousiast dat ze hem wilden gebruiken in hun onderwijs. Prima, vindt Kiers: "Ik ga hem niet voor mezelf houden, hij staat al op het web." En ze wil zelf ook naar Public Science: "Ik heb mijn dochter al opgegeven voor de lezing in Artis!"

Schrijf u in voor de aankondigingen van publieksevenementen bij marieke.kolkman@vu.nl

MIJN IDEALE VU

Student-assistent Joris Kijzer organiseert voor diversiteitsplatform Dialogo@VU onder meer het Summerbreak Festival en de International Day. Om elkaar te leren kennen (en aan elkaar te wennen).

"Als je groepen met verschillende culturele achtergronden met elkaar in contact wilt brengen, blijken activiteiten met diversiteit als thema niet goed te werken. Autochtonen bleken die lezingen en debatten nauwelijks te bezoeken. Daarom organiseren we nu jaarlijks tenminste vier grote evenementen op de campus, waar alle groepen die op de VU-campus rondlopen elkaar kunnen ontmoeten. Dat werkt veel beter. Ik coördineer die voor de vijf grootste studieverenigingen, Anatolia en de studievereniging voor internationale studenten (ESN). Zij vertegenwoordigen zo'n 16.000 studenten. Dialogo@VU blijft daarnaast andere activiteiten organiseren die mensen met diverse achtergronden met elkaar in contact brengt, zoals de diversiteitsreis naar Israël en de Palestijnse gebieden.

"Je hebt de neiging de mensen op te zoeken die op je lijken, bijvoorbeeld als je als student in een werkgroep samen moet werken. Ik raakte zelf ook pas bevriend met mensen die een andere culturele achtergrond hebben dan ik, toen ik als bestuurslid van Aureus de portefeuille diversiteit beheerde. Dat mechanisme is erg lastig te doorbreken. Met deze feestelijke, laagdrempelige activiteiten proberen we dat te doen. Tijdens de International Day was er bijvoorbeeld een culturele markt waar zowel Nederlandse als internationale studenten de mogelijkheden voor studeren in hun eigen land presenteerden, met muziek en met hapjes. Daar kwamen heel veel mensen op af. We willen dat mensen elkaar eerst leren kennen. Daarna kun je het altijd nog met elkaar over diversiteit gaan hebben.

"Diversiteit gaat overigens over meer dan 'allochtoon' en 'autochtoon'. Het gaat net zo goed over man/vrouw verhoudingen, over eerste-generatiestudenten, over seksuele geaardheid. Als je het goed wilt doen, moet diversiteit als aandachtspunt terugkomen op alle gebieden. Je ziet het nu ook terug in de Onderwijsagenda. De ambities zijn hoog, nu moet de VU nog investeren in de praktische invulling van de plannen in de vorm van menskracht en activiteiten."

Zelf je mening geven over waar het met de VU naartoe moet? Mail naar PP@VU.NL

NIEUWS & AGENDA

ABP VERLAAGT PENSIENPREMIE

De totale pensioenpremie voor ABP Keuzen Nabestaandenpensioen wordt per 1 januari 2014 verlaagd van 25,4% naar 21,6%. Daartegenover staat dat eveneens per 1 januari de pensioenopbouw wordt verlaagd van 2,05% naar 1,95%, een versoering die voortkomt uit de maatregelen die de overheid heeft genomen om sparen voor (aanvullend) pensioen te beperken. De financiële positie van ABP is verbeterd. Met een gemiddeld jaarendement van 7,1% is de dekkingsgraad per ultimo oktober 2013 vastgesteld op 106,2%. Toch is besloten de pensioenen nu niet te indexeren, omdat ABP nog in herstel is.

> WWW.ABP.NL

SCHADUWKIND

Vrije Schrijver P.F. Thomése treedt maandag 20 januari op in de medewerkersvoorstelling Schaduwkind in cultuurcentrum Griffioen. De voorstelling is gebaseerd op het boek van Thomése met dezelfde naam uit 2003. Daarin zoekt hij naar woorden waarmee hij het verlies van zijn dochtertje Ida kan verwoorden. "Een vrouw die haar man begraaft, wordt weduwe genoemd, een man die zonder zijn vrouw achterblijft, weduwnaar. Een kind zonder ouders is wees. Maar hoe heten vader en moeder van een gestorven kind?" Gitariste/componiste Corrie van Binsbergen schreef een muzikaal scenario, geïnspireerd op het boek en koos daarbij teksten die Thomése voorleest. Van Binsbergen improviseert op de elektrische gitaar, Albert van Veenendaal op geprepareerde vleugel, onder begeleiding van een elfkoppig strijkersensemble uit het VU-Orkest. Kaarten, inclusief een diner vooraf, te bestellen via

> GRIFFIOEN.VU.NL > MEDEWERKERSVOORSTELLINGEN

Redactie Personeelspagina > CHARLOTTE BROUWER, ANITA MUSSCHE EN HOUKJE VLIETSTRA
Beeld > YVONNE COMPIER (STUDIO VU)
Vormgeving > ESTHER VAN MUNSTER (STUDIO VU)
Reageren > PP@VU.NL